

1969-ko Euzkerazko Liburuak

Julio Urkixo mintegiaren* *Egan* aldizkariaren azken zenbakian (4-6, 1969, 158/168 orrialdeak) 1963-tik 1968-ra argitaratu diran euzkerazko liburuen listea emon neban. Egiten neban sarreeratxoan ninoan* legez, ez da erraza argitaratzen diran liburu guztiak sartu ahal izatea, gura izanda be; beti gelditzen dira batzuek aipatu bage, euren barririk denboraz eldu ez jakulako. Alferrik ahaleginak egin, horixe gertatuko jaku, kontrol bat bideratzen ez dogun artean. Esate baterako. *The British Museum* dalakoak oso ondo eratua dauka ingles izkuntzan argitaratzen diran liburu guztiak artzeko, berari ezer kostatu bagerik gainera, aspal-diko urteetan argitaratzaile guztiak bina liburu bidaltzeko ohiturea artua daukelako. *Instituto del Libro Español*-ek be, antzeko zerbait egiten dau; baina oraindino ez dau lortu argitaratzen diran guztiak bereganatzea. Bai *The British Museum*-ek eta bai *Instituto del Libro Español*-ek, kataloguak argitaratzen dabez liburu argitaratuak; eta jakin nahi daben guztiak, euretan bilatu ahal dabe zer eta non argitaratua dan. Eta guk, euskaldunok, hain erri txikia izanik eta hain liburu gutxi argitaraturik, ez dogu antolatatu holako zerbait be. Eta, gure txikitasunean, ez da hain gauza gaxa.

Euskaltzaindiak, *Euskera* aldizkarian urtero argitara leike urtean-urteko liburu guztien listea. Horretarako, argitaratzaile guztiak (liburu egileak be horretara beharturik) euskeraz argitaratzen dituen liburu guztietatik ale bana bidaltu behar leuke. Euskaltzaindiaren liburutegia euskal literaturaz aberatsena izaten lagunduaz, euren onerako izango litzaketen liburuen barri emoteaz. Gaurtik ohitura hori artu behar leuke argitaratzaile guztiak.

Aurreko urteetan be, guk ahaleginak eginarren, uts bat baino gehiago egin genduzan. Honeen artean, 1967-ko listan sartu bagerik laga genduan *Txilida*, artzeko liburu ederra, Pierre Volboudt-ek egin eta N. Etxaniz eta L. Mitxelenak euskeratua, *Barcelonako* Gustavo Gili, S. A.-ak argitaratua, eta baita Azkue-ren *Aintziñako ipuinak*, Zarauzko Itxaropenak 1968-an argitaratua; baina hau, atzeratua urten ebalako izan zan.

Hemendik ikusi geinke, orain be holako zerbait gertatuko jakula; baina bat edo bestegaz uts eginarren, nahia-go dogu ahal dogunen barri emon, isilean gordetea baino oba dalako.

Ondorean, 1969-an argitaratutakoen listea emongo dogu. Bertan falta diranen barriak pozik jasoko geunke, eta irakurlea ahalegindu dadila horretan.

40 liburuen barriak jaso doguz; ipuin laburrak eta Liturgiakoak ez doguz sartu, aurrean aipatu dogun *Egan* aldizkariaren 159 gn. orrialdean agertzen doguzan arrazoiakaitik.

40 euskerazko liburuetatik, 27 dira euskerazko orijinalak (3 bigarrenaz argitaratuak), eta 12 beste izkuntzetatik itzuliak, eta honeetarik ordiak euskera-erderan eginak.

40 liburuok, eurak darabilen gaiez, honela dira: 10 liburu poesiaz, 7 bertsolarietakoak, 6 saiakerak, beste 6 enziklopedia eta irakurgai didaktikoak (hemen ez dira sartzen ikastoletarako ikasgaitzak eginak), 3 nobela, 3 ipuin liburu, 2 antzerki (bietatik batean lan bi agertzen dira), 1 musika-koa, 2 antologia lehenagoko idazleenak, eta antologia 1 era askotako lanez (hemen sartzen dira saiakera bat, nobela bat, iru antzerki, poema bi eta zenbait* ipuin).

Ondorean jartzen ditut lerroz-lerro hemen numeroz agertu ditudan liburuok.

Baina barriz dinot, argitaratzaileak edizino barrietatik ale bana Euskaltzaindiko liburutegira erregalatzen badabe, ez dogula uts egiterik izango; eta, ohitura honegaz, luzarora guztiontzat obe izango dalakotzat nago. Horretara ahalegintzen diranei, eskerrak aldeztu aurretik.

— o —

Arantzaz artean, Xabier Gereño. "Kuliska Sorta". Zarautz. *California... Ku-ku!*, Antonio Maria Labayen. "Kuliska Sorta". Zarautz.

Charles Perrault'en Ipuinak (bigarren argitalpena), Etxebarria'tar Juan Angel'el euskeratua. San Antongo Katekesia. Bilbako.

Egazkiñen mundua, J. Lewellen eta I. Shapiro. Etxaniz'tar Nemesiok euskeratua. "Margo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

Egunero hasten delako, Ramon Saizarbitoria. Lur. Bilbako Donostia.

Elsa Scheelen, Jose Luis Alvarez Enparantza "Txillardegia". Kriselu, Bilbako.

Espani'ko olerkariak euskeraz, Etxebarria'tar Juan Angel. San Antongo Katekesia. Bilbako.

Etxahun'en bertsoak gipuzkeraz, Yon Etxaide. Zarautz.

Euskal Elerti 69, bilduma. (Saiaera: *Euskeraren inguruan*, J. San Martin. Nobela: *Beste izakia*, X. Kintana. Antzerki: *Historia triste bat*, S. Garmendia, *Makina*, J. M. Zumalabe, A. Santamaria eta J. A. Eizmendi, *Beste mundukoak eta zoro bat*, G. Aresti. Ipuin: X. Kintana, M. Azurmendi-Intxausti, P. Urkizu. Poesia: *Poesia batnatua*, E. Saizarbitoria, *Euskal Hilobia*, M. Azurmendi-Intxausti). Bilbako-Donostia.

Euskal idazleak. Añibarro, antolatzaile: Etxebarria'tar Juan Angel. Bilbako.

Euskal idazleen lorategia (itz, lau), Karmelo Etxenagusia. Hegosa. Donostia.

Ezin bertzean, Fernando Aire "Xalbador". Auspoa. Tolosa. *Ezpata zorrotza* (olerkiak) - *Ezkutuko aria* (antzerkia), Etxebarria'tar Juan Angel. Bilbako.

Franzisko Iturzaeta bertsolaria, A. Zavala. Auspoa. Tolosa. *Gu euskaldunok* - I. Euskalerrri zaharra, Anastasio Arrinda. *Harri eta Herri* (Piedra y Pueblo), bigarren argitalpena, G. Aresti. Kriselu. Bilbako.

Ipuinak, Hans Christian Andersen, Etxebarria'tar J. A.-ek euskeratua. San Antongo Katekesia. Bilbako.

Isturitze-tik Tolosan barru, Jose Anton Arze "Arzabal". Zarautz.

Itsasoetan, Obras Musicales del Padre Donostia. Lecároz. *Izadiaren mundua*, M. Refoy. Dorronsoro'tar Lukas-ek itzulia. "Margo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

"Jainkotxo" eta gizagurenen mundua, Morris Schreiber. Murua'tar Ramon-ek itzulia. "Margo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

Jesukristo (Kristau Federearen sustraia - II), Luis Villasant. S.G.E.U.S.A. Donostia.

Juan Maria Zubizarreta bertsolaria (1855-1905), A. Zavala. Auspoa. Tolosa.

Juantxo ixiki, Anastasio Arrinda. Zarautz.

Kikero'en eskutitzak, Etxebarria'tar Juan Angel. S. Antongo Katekesia. Bilbako.

Motza, Zulaika ta Ugalde bertsolariak, A. Zavala. Auspoa. Tolosa.

Mugarra, Agustin Atutxa.

Mundua, guztioi erakutsia, George Monlau, Mikel Atxagak euskeratua. "Margo-ederdun Enziklopedia". Timun Mas, S. A., Barcelona.

Nekazariaren dotrina, F. Marcos da Portela. G. Aresti-ek euskeratua. Kriselu. Bilbako.

Oto ta Pototo, Anastasio Arrinda. Zarautz.

Poema amaitu bakoak - *Poemas inacabados*, Luis de Arostegui. A. Onaindiak euskeratuak. Bilbako.

Poemagintza, Ibon Sarasola. Lur. Donostia.

Politikaren atarian, Rikardo Arregi. Lur. Donostia.

Prantzi'ko olerkariak, Etxebarria'tar Juan Angel. S. Antongo Katekesia. Bilbako.

Sorkalde urrutia, M. Sawyers eta W. Reusswig. Izuzkiza'tar Juan Jose'k euskeratua. "Morgo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

Uhin berri (1964-1969 poesia bilduma), Juan San Martin. S.G.E.U.S.A. Donostia.

Uste gabea, Manuel Matxain. Auspoa. Tolosa.

Xenpalar bertsolaria, A. Zavala. Auspoa. Tolosa.

Zein da errudun? eta Nobi bat bear dogu, antzerkiak, Xabier Gereño. Euskerazaleak. Bilbako.